

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Запорізький національний технічний університет

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВЕДЕННЯ
СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни «Психологія»,
для спеціальності 022 «Дизайн» всіх форм навчання

2018

Навчально-методичні рекомендації для організації і проведення семінарських занять з дисципліни «Психологія» для спеціальності 022 «Дизайн» всіх форм навчання./ Укладачі: Ємельяненко Є.О. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. – 10 с.

Методичні рекомендації містять теоретичні матеріали для підготовки до семінарських занять з дисципліни «Психологія» та список рекомендованих та використаної літератури.

Укладачі:

к.філос.н., доцент кафедри філософії Ємельяненко Є.О.

Відповідальний за випуск: к.філос.н., доцент Ємельяненко Є.О.

Рецензент: д.філос.н., завідувачка кафедри інновацій та інформаційної діяльності в освіті НПУ імені М.П.Драгоманова Нестеренко Г.О.

Затверджено

на засіданні кафедри філософії

Протокол № 4 від 18 грудня 2018 р.

Рекомендовано до видання

НМК гуманітарного факультету

Протокол №4 від 24.01.2019 р.

ЗМІСТ**Змістовний модуль 1.****Історія та теорія психологічної думки.....4****Змістовний модуль 2.****Психічні явища6****Використана та рекомендована література.....9**

Змістовний модуль 1. Історія та теорія психологічної думки

1.1. Психологія як наука та навчальна дисципліна. Специфіка психологічного знання.

Питання для підготовки.

1. Предмет психології як науки.
2. Структура, завдання та стан сучасної психології.
3. Принципи та методи психології.
4. Значення знання особливостей та закономірностей протікання психічних явищ в професійній діяльності.
5. Місце психології в системі наук.
6. Диференціація психології на окремі галузі.

1.2. Історія розвитку психології та основні психологічні школи.

Питання для підготовки.

1. Розвиток психології в галузі філософського знання.
2. Виокремлення психології в окрему науку.
3. Етапи розвитку психологічної науки.
4. Сучасні школи, концепції і напрями в психології.
5. Історія психологічної думки в Україні.

1.3. Особливості психічного відображення. Психіка та свідомість.

Питання для підготовки.

1. Природничо-наукові основи психології: анатомічний субстрат психіки; рефлекторна природа психічного відображення; функції психіки та їх представлення у головному мозку.
2. Відображальна та регулятивна функція психіки.
3. Механізми саморегуляції поведінки.
4. Істотні ознаки соціального відображення.
5. Розвиток психіки в філогенезі та онтогенезі.
6. Генетичні основи психіки і поведінки.
7. Роль кори головного мозку і підкоркових структур в управлінні психічними процесами і станами.

1.4. Особистість в психології. Біологічне та соціальне в людині. Сучасні теорії особистості.

Питання для підготовки.

1. Проблема біологічного і соціального в розвитку психіки і поведінки людини.
2. Основні генотипово обумовлені психологічні і поведінкові характеристики людини.
3. Основні етапи еволюції людини у зв'язку з її психічним, соціальним і культурним розвитком.
4. Проблеми антропогенезу та розвиток форм відображення у живій та неживій природі.
5. Сутність відмінностей психіки людей і психіки тварин.
6. Співвідношення понять «людина», «індивід», «особистість», «індивідуальність».
7. Сучасні концепції та теорії особистості.

Змістовний модуль 2. Психічні явища

2.1. Психічні процеси: пізнавальні, емоційно вольові, мотиваційні.

Питання для підготовки.

1. Психічні процеси: пізнавальна сфера людини.

2. Поняття про відчуття. Фізіологічна основа відчуттів. Класифікація та види відчуттів. Загальні закономірності відчуттів. Властивості відчуттів.

3. Поняття про сприйняття. Природа сприйняття. Фізіологічні основи сприйняття. Роль моторних компонентів в сприйнятті. Сприйняття як дія. Загальні властивості та індивідуальні особливості сприйняття. Класифікація і види сприйняття. Спостереження як форма довільного сприйняття.

4. Поняття про увагу та пам'ять. Закони та закономірності уваги. Види уваги. Природа пам'яті: теорії та закони пам'яті. Класифікація та види пам'яті. Процеси та закономірності пам'яті. Індивідуальні особливості та типи пам'яті. Розвиток пам'яті з віком.

5. Поняття про мислення. Зв'язок мислення з мовою. Теорії мислення, його фізіологічна основа. Функціонально-операційна сторона мислення. Мислительні операції і дії. Логічні форми мислення як продукти мисленнєвого процесу. Мислення як діяльність. Класифікація та види мислення. Індивідуальні особливості мислення та інтелект.

6. Поняття про уяву як вищий пізнавальний процес. Фізіологічна основа уяви. Процеси, основні прийоми створення образів, класифікація та види уяви. Функції та індивідуальні особливості уяви.

7. Поняття про емоції та почуття. Функції емоцій та почуттів. Психологічні теорії емоцій, їх фізіологічна основа. Види емоцій, види почуттів. Форми переживанні емоцій та почуттів. Розвиток і виховання культури емоцій.

8. Поняття про волю. Ознаки вольової поведінки. Функції волі. Теорії волі. Природа волі. Історія розвитку уявлень про волю. Воля як вища психічна функція. Вольова регуляція поведінки: інфернальний та екстернальний локус контролю. Критерії вольової поведінки. Вольові дії, структура вольового акту. Простий та складний вольовий акт. Розлади вольової дії. Класифікація вольових якостей.

9. Мотиваційні процеси. Діяльність як психологічна проблема. Поняття про психічну активність. Діяльність як фактор розвитку індивіда. Соціально-психологічний аспект діяльності. Поняття потреби та мотиву. Внутрішні та зовнішні компоненти діяльності.

10. Емоційні процеси. Роль емоційних процесів в життєдіяльності особистості. Фізіологічні аспекти формування емоцій як механізму реагування на оточуюче середовище. Емоції, складні емоції, почуття та вищі почуття.

2.2. Психічні властивості та психічні стани.

Питання для підготовки.

1. Поняття про темперамент. Історія розвитку вчення про темперамент. Фізіологічні основи темпераменту. Тип вищої нервової діяльності та темперамент. Психологічна характеристика та властивості типів темпераменту.

2. Поняття про характер. Природні та соціальні передумови формування характеру. Структура характеру. Провідні риси характеру. Акцентуації характеру. Класифікація типів характеру.

3. Задатки та здібності й поняття про них. Природні та соціальні передумови здібностей. Структура здібностей. Здібності, обдарованість, талант, геніальність, майстерність.

4. Поняття про направленість особистості. Направленість як провідна характеристика людської діяльності.

5. Психічні стани: настрій, стрес, апатія, депресія, афект, фрустрація тощо. Зв'язок психічних станів із емоційною сферою особистості.

2.3 Мала група як суб'єкт психології.

Питання для підготовки.

1. Мала група як об'єкт дослідження соціальної психології та самостійний суб'єкт дії.

2. Сприймання та взаємодія особистостей в групі.

3. Структура малої групи.

4. Підходи до вивчення малої групи.

5. Спільна діяльність. 6. Класифікація груп у психології.

7. Рівні соціально психологічного розвитку груп.

8. Вплив групи на особистість та особистості на групу.

9. Референтні групи й особистість.

10. Проблема конформізму і нонконформізму.

2.4. Особливості групової динаміки.

Питання для підготовки.

1. Групові процеси.
2. Параметри, що характеризують індивіда як члена групи.
3. Групові норми, групові санкції, групові очікування, соціальний контроль.
4. Влада та лідерство у групі.
5. Конфлікти у групі.
6. Спілкування та його функція.
7. Комунікація та комунікативні бар'єри у групі.
8. Взаємний вплив та пізнання у процесі міжособистісного спілкування.
9. Типові труднощі і техніка міжособистісного спілкування.

Використана та рекомендована література

1. Большая психологическая энциклопедия. – М.: Эксмо, 2007. – 544 с.
2. Варій М. Й. Загальна психологія: підручник / М.Й.Варій. – К. : ЦУЛ, 2007. – 968 с.
3. Введение в психологию / Под общ. ред. проф. А.В. Петровского. – М.: Академия, 1996. – 496 с.
4. Волошина В.В. Загальна психологія: Практикум: Навч. Посібник / Волошина В.В., Долинська Л.В., Савицька С.О., Темрук О.В. – К.: Каравела, 2005. – 280 с.
5. Гамезо М.В. Атлас по психологии: Информ.-метод. пособие к курсу «Психология человека» / Гамезо М.В., Домашенко И.А. – М.: Педагогическое общество России, 2012. – 276 с.
6. Грановская Р. Элементы практической психологии. – СПб.: Речь, 2003. – 448 с.
7. Дрозденко К. С. Загальна психологія в таблицях і схемах: Навч. посібник / К. С. Дрозденко. – К. : Професіонал, 2004. – 304 с.
8. Загальна психологія: Практикум: Навч. посіб./ В. В. Волошина, Л. В. Долинська, С. О. Ставицька, О. В. Темрук. – К. : Каравела, 2005. – 280 с.
9. Збірник завдань із загальної психології / За ред. проф. В.С. Мерліна. – К.: Вища школа, 1977. – 231 с.
10. Корольчук М. С. Психологія: Схеми, опорні конспекти, методики : навч. посіб./ за заг. ред. М.С.Корольчука. / Микола Степанович Корольчук. – К.: Ельга; Ніка-Центр, 2009. – 320 с.
11. Лозниця В.С. Психологія і педагогіка: основні положення: Навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни. – К.: «ЕксОб», 2000. – 304 с.
12. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: Навч. посіб. – 5-те вид., стер. / П.А.М'ясоїд. – К.: Вища школа, 2006. – 487 с.
13. Макарова Л. Л. Загальна психологія: методичні розробки семінарських занять: Навч.посібник. / Л.Л.Макарова, В.М.Синельников. – К.: ЦУЛ, 2005. – 200 с.
14. Максименко С. Д. Загальна психологія: навч. посіб. / С.Д.Максименко. – К.: МАУП, 2001. – 256 с.
15. Пашукова Т.І., Допіра А.І., Дьяконов Г.В. Практикум із загальної психології. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2006. – С. 114-122.

16. Психологія / Ю.Л.Трофімов, В.В.Рибалка, П.А.Гончарук. – К.: Либідь, 2003. – 205 с..
17. Психологія. Тести. Роздатковий матеріал: Виявлення творчих здібностей дітей (тест П. Торренса) / Упоряд. Т. Шаповал, Т. Гончаренко. – К.: Вид. дім «Шкіл. Світ»: Вид. Л. Галіцина, 2005. – 128 с.
18. Психологія: конспект лекцій для студентів: Метод. посіб. / Мартинюк І.А., Полозенко О.В., Стахневич В.І. та ін. – К.: НАУ, 2006. – 80 с.
19. Психологія: Навч. посіб. / О.В. Винославська, О.А. Брусенко. – К.: ІНКОС, 2005. – 352 с.
20. Степанов О.М., Фіцула М.М. Основи психології і педагогіки: Посібник. – К.: Академвидав, 2003. – 504 с.
21. Цигульська Т. Ф. Загальна та прикладна психологія. Як допомогти собі та іншим: Курс лекцій / Т. Ф. Цигульська. – К. : Наукова думка, 2000. – 190 с.
22. Цимбалюк І.М., Яницька О.Ю. Загальна психологія. – К.: ВД Професіонал, 2004. - 304 с.